

[Stinus.]

vet umuligt at fortsætte afspændingspolitikken? Og jeg konkluderede dengang, som jeg vil gøre det i dag: fortsat afspænding vil være det eneste realistiske bidrag til en liberalisering i Czekoslovakiet og det øvrige Østeuropa på længere sigt.

Der er mange tegn på, at en sådan afspænding er ønsket af begge parter. Et af tegnene er, at USA og Sovjetunionen har ratificeret ikke-spredningsaftalen. Et endnu tydeligere tegn på ønsket om afspænding er de såkaldte SALT-forhandlinger, der med rette er blevet betegnet som en historisk begivenhed. Der er givetvis her tale om det mest betydningsfulde skridt til en standsning af våbenkapløbet, der nogen sinde er taget.

Man kan stille det spørgsmål, om det i det hele taget vil være muligt at standse våbenkapløbet. I øjeblikket eksisterer der en balance mellem Øst og Vest — ingen har mulighed for at angribe uden at blive ødelagt til gengæld — men vi er nu nået dertil i udviklingen, at både nye forsvarsvåben og nye angrebsvåben kan bringe balancen i fare. Dertil kommer, at udgifterne til udvikling af nye våbensystemer, herunder forsvarssystemer, nu er af en sådan størrelsesorden, at økonomien ikke kan undgå at blive påvirket. Ingen af supermagterne kan have råd til at fortsætte udviklingen og fremstillingen af nye våbensystemer i det nuværende tempo, og dette kan tvinge dem til at gøre holdt.

Et skridt frem med hensyn til afspænding er også USAs afkald på brug og fremstilling af bakteriologiske våben og ødelæggelse af lagre af sådanne våben og præsident Nixons henstilling til kongressen om at ratificere Genèveprotokollen af 1925, som forbyder brug af kemiske våben. Vi finder det yderst beklageligt, at tåregas og forskellige plantedræbende kemikalier er undtaget i dette skridt, men der er dog tale om et skridt fremad, og man må håbe, at der her er tale om en bare midlertidig undtagelse.

Den del af afspændingstendenserne, som dog nok påkalder mest interesse fra dansk side, er udviklingen i Europa efter regeringsskiftet i Vesttyskland sidste efterår. Det, der først og fremmest fremkalder for-

håbninger, er den omstændighed, at den nye forbundskansler, Willy Brandt, tydeligt har tilkendegivet, at han vil føre en mere realistisk politik over for DDR. Forbundskansler Brandt har erklæret, at der inden for den tyske nation eksisterer to tyske stater, hvilket vel nærmest må udlægges som en de facto om ikke juridisk eller diplomatisk anerkendelse af Østtyskland. Den nye vesttyske regering har strakt hånden ud til forhandlinger med den østtyske regering, og sådanne forhandlinger er allerede i gang vedrørende en række tekniske problemer: transport, kommunikation osv., og det er fra vesttysk side tilkendegivet, at disse forhandlinger kan blive til institutioner eller en slags uformel føderation. Dertil kommer, at forbundskansler Brandt har erklæret sig rede til at mødes med den østtyske ministerpræsident, Willi Stoph. Ingen tør vel vente de store resultater af et sådant møde, men den vesttyske kansler sagde under sit ophold i Danmark: den omstændighed, at vi taler sammen, er umiddelbart vigtigere end resultaterne.

Når man betragter den politiske skillelinje, der har eksisteret i Europa i de sidste 25 år, og som formodentlig vil eksistere i lang tid endnu, må man være enig i dette synspunkt og hilse ethvert skridt velkommen, der kan være begyndelsen til et fornuftigt og fredeligt samarbejde over skillelinjen.

Forbundskansler Brandt har ikke høstet lutter anerkendelse for sin åbning mod øst. Navnlig er kritikken kommet fra den vesttyske opposition, som har tolket Brandts udspil over for Østtyskland som en opgivelse af nogen sinde at få Tyskland genforenet. Det østtyske regeringsorgan Neues Deutschland skrev i en leder om Willy Brandts redegørelse i forbindelse med regeringsskiftet om nogle virkelig nye betoning, som var blevet registreret med interesse, men ellers har man fra østtysk side kritiseret, at den nye vesttyske regering ikke straks er gået ind for fuld anerkendelse af DDR.

Det er det radikale venstres opfattelse, at den vesttyske forbundskansler med sit udspil har strakt hånden frem. Dette udspil skulle efter vor opfattelse have gode muligheder for at blive begyndelsen til et frede-